

DREIGEND watertekort

Productiebedrijven zien stilaan het doembeeld van watertekorten die ook hun productie hypothekeren. Voor Antea Group is het duidelijk dat alleen een holistische systeemvisie op water kan zorgen voor een oplossing van zowel een teveel als een tekort aan water.

TEKST: PETER OOMS

ILLUSTRATIES: ADOBE STOCK & SHUTTERSTOCK

FOTO'S: GF

"Bedrijven en burgers schatten nu het gevaar op een overstroming hoger in. Dat is logisch omdat tot nu toe de gevolgen van te veel water en overstromingen al zeer concreet zijn. Heel wat bedrijven hebben hun productie moeten

stilleggen. Dat is bij mijn weten in België nog nooit gebeurd als gevolg van een watertekort. Toch wijzen de droge zomers sinds 2018 nadrukkelijk op een verhoogd risico dat bedrijven straks

onvoldoende water zullen hebben voor hun productieprocessen. Bedrijven doen er goed aan een waterstrategie uit te werken waarbij risico's en oplossingen worden geïdentificeerd. In de geest van *water stewardship* kan die ook verder streven naar groei en waardecreatie. Zo'n strategie vereist wel een samenwerking tussen bedrijven onderling, de overheid en de hele maatschappij. Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid voor water opnemen. Het houdt ook in dat alle stakeholders acties ondernemen waarvan ze niet meteen de vruchten plukken, maar die wel in het voordeel zijn van

iedereen", zegt Tom D'Haeyer van Antea Group.

Waterstress

"Een groot deel van Vlaanderen ligt in het Scheldebekken en dat is binnen Europa een van de gevoeligste streken voor waterstress: er bestaat een onevenwicht tussen de beschikbaarheid en het gebruik van water. Wanneer we dan een droog jaar hebben, wordt het tekort al snel kritisch", zegt Alexander De

Ruijter, adviseur geïntegreerd waterbeleid bij Antea Group.

“Een groot deel van Vlaanderen ligt in het Scheldebekken en dat is binnen Europa een van de gevoeligste streken voor waterstress.

-Alexander De Ruijter-

Op beleidsniveau werden al heel wat initiatieven genomen om de waterproblematiek aan te pakken. Bedrijven kunnen een waterscan laten maken om zicht te krijgen op hun eigen situatie en ze kunnen genieten van subsidieprogramma's van de Blue Deal wanneer ze oplossingen implementeren. Het is opmerkelijk dat dezelfde maatregelen een oplossing bieden, zowel voor overstromingen als voor watertekorten. De essentie is dat het regenwater beter zo lang mogelijk ter plaatse wordt tegengehouden door het te bufferen en te laten infiltreren. Zo vermijd je dat water snel wordt afgevoerd

en dan verdwijnt. Na infiltratie in de bodem ligt het dan klaar voor later gebruik, ook tijdens periodes van droogte.

Imitatie van de natuur

Het expertenpanel Hoogwaterbeveiliging van de Vlaamse regering is van oordeel dat het gewenste niveau van waterveiligheid in Vlaanderen enkel kan worden bereikt als we de natuurlijke werking van het watersysteem in elk landschap en in elke vallei herstellen. "Hierbij moet maximaal prioriteit gegeven worden aan natuurgebaseerde oplossingen", staat in het rapport Weerbaar Waterland. >>

Antea Group

Antea Group is een advies- en ingenieursbureau met 250 medewerkers in België. Het adviseert overheden en ondernemingen o.a. in het verduurzamen van hun watergebruik en het verkleinen van de impact op het watersysteem. Daarbij mikt het op economische en maatschappelijke waardecreatie voor de klant én de maatschappij.

Die aanpak weerspiegelt het Vlaanderen uit een ver verleden. “Eigenlijk is Vlaanderen van oorsprong een heel natte regio. Maar al in de twaalfde eeuw begonnen de kloosterorden met het droogleggen van moerassen en het kappen van bossen. Die ingrepen zijn in de eeuwen daarna alleen maar intenser geworden. Intussen is er geen plaats meer voorzien voor het opvangen van water”, zegt Tom D’Haeyer.

“We moeten dus terug naar die oorspronkelijke natuurlijke situatie. Het probleem is dat dit intussen heel moeilijk is geworden

van verharde oppervlakten. Een bedrijfsparking hoeft dan niet heraangelegd; het regenwater wordt niet naar de riool, maar naar een buffercapaciteit, zoals omliggend weiland, bossen of wadi’s geleid”, zegt Alexander De Ruijter.

Maatschappelijke waarde

Tom D’Haeyer pleit ervoor dat bedrijven de bredere context in het oog houden. “Een bedrijf dat water buffert en dan in de ondergrond laat indringen, heeft er niet meteen economisch voordeel bij. Toch is het een maatregel die een belangrijke maatschappelijke waarde

“Een bedrijf dat water buffert, krijgt niet meteen een economisch voordeel.

-Tom D’Haeyer-

in een dichtbevolkte regio als Vlaanderen, met daarbij nog heel veel industriële bedrijvigheid. Wat we wél kunnen doen, is de natuur imiteren op de terreinen die nu eigendom zijn van bedrijven en privépersonen. Dat is veruit de grootste deel van Vlaanderen. Ook daar moeten we water bufferen. Dat kan enerzijds met regenwatertanks, groene daken, wadi’s en dergelijke. Wij pleiten ervoor om ook in te zetten op de afkoppeling

heeft. Wanneer alle bedrijven op die manier handelen, krijgt iedereen tijdens droge periodes meer grondwater ter beschikking. Ik denk wel dat deze aanpak kan slagen als er voldoende schaalgrootte gehaald wordt. Dat lukt niet op vrijwillige basis door individuele bedrijven. Een overheidsingrijpen — met subsidies, wettelijk verplichten of dergelijke — zal nodig zijn”, zegt Tom D’Haeyer. ■

Praktisch

Doe de waterscan

Een wateraudit in het bedrijf kan snel duidelijk maken hoe het staat met de behoeften van het bedrijf. Het gaat niet alleen om het volume, maar ook om de waterkwaliteit, de oorsprong van water en eventuele alternatieve bronnen.

Zuinig met water

Vaak kunnen ingrepen in de productieprocessen al tot een vermindering van de eigen waterbehoefte leiden. Een goede lekdetectie is daarbij een voor de hand liggende stap.

Circulair watergebruik

Bedrijven kunnen ook investeren in een eigen waterzuivering die maakt dat het afvalwater na behandeling weer kan worden gebruikt in de eigen installaties.

Samenwerking

Vaak kunnen bedrijven op hetzelfde bedrijventerrein elkaar helpen. Het ene bedrijf heeft misschien een overschot dat nuttig kan zijn voor het andere. Hier bestaan ook subsidies voor in het kader van Proeftuin Droogte.